

Heby kommun
information@heby.se

2023-02-06

1 (18)

Dnr.2022:6921

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Heby
skola 1-6 i Heby kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Heby skola 1-6 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Heby skola 1-6 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver inom det systematiska kvalitetsarbetet genomföra såväl uppföljning som analyser av studieresultat, undervisning, elevhälsans förebyggande arbete och värdegrundsresultat.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar skolans utveckling, elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver, med utgångspunkt i slutsatser från analyser av resultat, följa upp och analysera undervisningens kvalitet avseende anpassning till elevers behov, förutsättningar och intressen och utifrån detta vidta åtgärder för att utveckla undervisningen.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i flera delar av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn, med utgångspunkt i uppföljning och analys av studiero, tillsammans med skolans personal vidtar åtgärder för ett samlat och förebyggande arbete för att skapa en skolmiljö som präglas av studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar analysarbetet för att identifiera eventuella skillnader i omdömen och betyg mellan lärare, ämnen och årskurser och mellan omdömen, betyg och resultat från nationella prov samt för diskussioner med lärare utifrån en sådan analys för att skapa en större likvärdighet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 13 december 2023 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr. 2022:6921) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömning

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn följer upp studieresultat men att ett helhetsperspektiv saknas eftersom rektorn inte ställer studieresultat i relation till uppföljning av undervisningens kvalitet, trygghet, studiero eller verksamhetens förutsättningar. Rektorn följer inte heller upp att värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Frånvaron av analys medför även att åtgärder som vidtas bygger på antaganden och endast i abstrakta ordalag kopplas till verksamheten. Skolan saknar ett strategiskt arbete för att säkerställa att flickor och pojkar får samma förutsättningar att lära och utvecklas. Vidare framkommer att rektorns ledning av den pedagogiska verksamheten är otydlig.

Skolans uppföljning är begränsad och ett analysarbete saknas

Granskningen visar att skolans uppföljning är otillräcklig. Skolan följer upp studieresultat men saknar uppföljning av undervisning, värdegrund och elevhälsans förebyggande arbete. Av intervjuer med såväl lärare som rektor framgår att skolans uppföljning endast fokuserar på elever som riskerar att inte nå de kunskaper som minst ska uppnås och elever som har utmaningar på det sociala planet, och därmed blir det tydligt att det i uppföljningen saknas ett helhetsperspektiv på undervisningens kvalitet och dess betydelse för resultaten. Studieresultaten ställs inte heller i relation till verksamhetens förutsättningar. Trots att lärarna i det digitala uppföljningsverktyget markerar omdömen och betyg för elever som visar på mer än godtagbara kunskaper, så behandlas inte uppgifterna inom ramen för skolans uppföljningsmöten. Av

intervjuer med elevhälsan och utifrån dokumentation framkommer att elevhälsan visserligen genomför ett omfattande arbete med att kartlägga elevernas kunskaper genom exempelvis screeningar, lärarnas omdömen, och resultat på nationella prov. Rektorn följer inte upp hur elevhälsans arbete avspeglar sig i studieresultaten eller om och hur elevhälsans förebyggande arbete påverkar elevernas möjligheter att tillgodogöra sig undervisningen. Vidare saknas en systematisk uppföljning av värdegrundsarbetet.

Granskningen visar även att eftersom uppföljningen är ensidigt inriktad på individnivån och elevers svårigheter saknas analyser av studieresultaten på skolnivå och av hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Dessutom saknas övergripande analys av hur undervisningens förutsättningar och genomförande påverkar måluppfyllelsen. Det innebär att grunden för att utveckla undervisningen i riktning mot ökad måluppfyllelse genom tydlig resursfördelning och relevanta åtgärder saknas. Avsaknaden av analys och det otydliga syftet för insatserna medför att det saknas möjlighet att följa upp att insatserna leder till förbättrade förutsättningar för eleverna.

Skolan arbetar inte strategiskt för att ge flickor och pojkar likvärdiga villkor i utbildningen

Granskningen visar att skolan helt saknar ett aktivt jämställdhetsarbete och att medvetenheten om hur flickors och pojkars förutsättningar i skolan möjliggör eller begränsar dem att nå utbildningens mål är låg. Lärarna beskriver i intervju att de tidigare arbetade med uppföljning av skillnader i resultat mellan flickor och pojkar men att det inte skett under det senaste året eller att det gett avtryck i verksamheten. Elevhälsan berättar att det bedrevs ett jämställdhetsarbete inom ramen för arbetet med FN:s mål för global utveckling "Agenda 2030", och att huvudmannen även höll i en uppföljning av skillnader i nationella prov och i resultat i bedömningsportalen mellan flickor och pojkar men att den uppföljningen uteblev i våras. Rektorn berättar att hon inte vet hur lärarna arbetar med resultat och planering av undervisningen utifrån ett jämställdhetsperspektiv, men att hon uppfattar att lärarna är duktiga på att fånga upp jämställdhetsfrågor och prata med flickor och pojkar om detta. Vidare berättar rektorn att talutrymme och bemötande diskuteras vid klassavstämningar. Rektorn hänvisar jämställdhetsarbetet på skolan till att endast röra sig om en pappersprodukt och gör därmed tydligt att det systematiska kvalitetsarbetet vad gäller jämställdhet uteblir.

Rektorns ledning och organisation av det pedagogiska arbetet är otydlig

Granskningen visar att rektorn ger stora delar av lärarkåren organisatoriska förutsättningar för samverkan i och med det inrättade trelärarskapet, men inte någon tydlig inriktning för det kollegiala lärandet. Lärare som inte ingår i ett trelärarskap uttrycker att de saknar samma naturliga form för samverkan som erbjuds lärarna i trelärarskapet där lärarna arbetar nära varandra. Lärarna berättar i intervju att rektorn har avsatt mycket tid för samverkan utan att styra innehållet, samt att det här läsåret präglats mycket av omorganisationen till trelärarskap. Omorganisationen har gjort att rutiner och arbetssätt fallit bort, till exempel inom trygghetsteamets värdegrundsarbete. Rektorn berättar att hon ser behovet av att generellt bli tydligare med beslut, och att hon uppmärksammat att tidigare beslutade rutiner som hon förutsatt varit i bruk aldrig har implementerats. Bristen på tydlighet i ledningen av det pedagogiska arbetet visar sig bland annat inom ramen för omorganisationen, eftersom lärarna beskriver flera olika uppfattningar om anledningen till omorganisationen och vad den syftar till. Dessutom beskriver lärarna att de inom respektive årskurs själva fått organisera arbetet i respektive trelärargruppering. Rektorn bekräftar i intervjun att hon inte styrt lärarnas arbete inom trelärargrupperingarna. Hon berättar vidare att hennes förhoppningar är att lärarnas arbete ska utmynna i en möjlighet för lärarna att organisera undervisningen så att eleverna kan arbeta i ett mindre sammanhang men att alla årskurser inte arbetar så ännu.

Av granskningen framgår också att skolans arbets- och förhållningssätt tydliggörs för personalen vid nyanställning genom skriftligt material, introduktion av skolledningen och en utsedd mentor. Lärarna lyfter dock att det är oklart vad som ligger inom mentors uppdrag när det gäller att introducera nya medarbetare, och att rutinerna behöver utvecklas.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver inom det systematiska kvalitetsarbetet genomföra såväl uppföljning som analyser av studieresultat, undervisning, elevhälsans förebyggande arbete och värdegrundsresultat.

Granskningen visar på svagheter i arbetet med både uppföljning och analys av studieresultat, undervisning, elevhälsans förebyggande arbete och värdegrundsarbete. Uppföljning av verksamheten och slutsatser av analyser är avgörande för att

prioriteringar och beslut i skolans utvecklingsarbete ska kunna resurssättas och leda till ökad måluppfyllelse. I nuläget vidtas åtgärder utan tydligt syfte och utan tydlig koppling till vilka faktorer i utbildningen som behöver utvecklas.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att skapa sig en klar bild av hur undervisningen fungerar och ställa den bilden i relation till studie- och värdegrundsresultat och elevhälsans arbete. Utifrån den bilden kan rektorn utforma tydliga direktiv kring hur undervisningen på skolan ska bedrivas. Resultaten av uppföljning och analys behöver även få en tydlig förankring hos personalen i verksamheten. Detta arbete bör ta sin utgångspunkt i att rektorn som pedagogisk ledare ger direktiv och förutsättningar för ett välfungerande kollegialt lärande. I det bör även skolans elevhälsa, och särskilt speciallärare och specialpedagog medverka, i syfte att stödja lärarna i att utforma en undervisning som ger ledning och stimulans till både högpresterande elever och elever med behov av mer stöd i undervisningen. Genom utformningen av det kollegiala lärandet kan rektorn förankra utvecklingsarbetet kring skolans undervisning hos lärarna.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att undervisningen till stor del är varierad, stimulerande och motiverande. Eleverna kan också till viss del påverka sin utbildning. Däremot är inte all undervisning välstrukturerad och anpassad efter elevernas individuella förutsättningar och eleverna får inte alltid det aktiva lärarstöd de behöver inom den ordinarie undervisningen.

Undervisningen är inte alltid strukturerad och det aktiva lärarstödet är otillräckligt

Granskningen visar att undervisningen är varierad men inte alltid strukturerad och ett aktivt lärarstöd erbjuds endast i viss utsträckning. Granskningen visar att flera lärare varierar uppgifter och arbetsformer i undervisningen. Skolinspektionens observationer tydliggör flera lektioner där lärarna varierar både arbetsformer, uppgifter och undervisningsmetoder. Detta kommer till uttryck genom att eleverna får arbeta varierat både avseende arbetsformer och arbetssätt; enskilt, i par och i grupp och eleverna möter olika undervisningsmetoder som exempelvis genomgång av lärare och gemensam högläsning. Det blir även tydligt att eleverna möter varierade uppgifter som möjliggör inläring med flera sinnen. Lärarna berättar under intervjuerna att de uppmärksammar när eleverna behöver stöd att följa undervisningen och att de förbereder en variation av uppgifter för att eleverna ska bibehålla fokus.

Samtidigt finns lektioner där balansen avseende uppgifter och arbetsformer inte är anpassade till lektionens längd och innehåll. Observationer visar på flera lektioner där lektionsinnehållet inte anpassats efter lektionstiden. Detta visar sig genom att lärare redan vid lektionsstarten hänvisar elever som blir klara tidigt till uppgifter i andra ämnen än den aktuella lektionen så som bänkbok eller matematik. Granskningen visar även att det aktiva lärarstödet skiljer sig åt mellan lärarna. Under observationerna framkommer att det varierar mellan lärarna om de fångar upp signaler på att elevernas uppmärksamhet riktas mot annat än undervisningen eller om eleverna inte förstår arbetsuppgifterna.

Granskningen visar att undervisningen till viss del är strukturerad. Det framgår av granskningen att skolan saknar en gemensam struktur för lektionernas genomförande men att flera lärare arbetar med lektionsstruktur inom ramen för det årskursvisa trelärarskapet. Lärare säger att de arbetar med strukturen men att genomförandet kan se olika ut beroende på ämne och klass. Granskningen visar dock att även om lärarna börjar lektionen med en inledning så varierar det avseende hur den inledningen ger eleverna en förståelse för syftet med dagens undervisning. Vid observationerna ser Skolinspektionen inledningar på lektionerna men dessa har i de flesta fall en prägel av att tydliggöra dagens uppgift snarare än att sätta uppgiften i relation till ett sammanhang som förklarar vad kunskapen kan öppna för dörrar. Eleverna berättar i intervju att det finns lärare i vissa ämnen som förklarar varför de ska lära sig något men att de flesta lärarna inte gör det. Granskningen visar också att en uppföljande avslutning som tydliggör kopplingen mellan det genomförda arbetet och syftet med lektionen helt saknas.

Den ordinarie undervisningen är inte tillräckligt anpassad till elevers individuella behov och förutsättningar

Granskningen visar att lärarnas undervisning motiverar eleverna samtidigt som undervisningen endast i begränsad utsträckning stärker elevernas självförtroende och anpassas till deras individuella förutsättningar. Observationer visar att lärarna är engagerade och lyckas genomföra en lustfylld undervisning som motiverar eleverna att delta och lärarna berömmar eleverna under arbetets gång. Samtidigt blir det tydligt att den ordinarie undervisningen inte alltid utmanar alla elever till att nå längre eller stöttar de elever som har utmaningar med att nå de kunskaper som minst ska uppnås. I lärarintervjuer uttrycker visserligen vissa lärare att de peppar och pratar med eleverna för att stärka dem medan andra lärare säger att de stärker elevers självförtroende genom att ge uppgifter som de vet att eleverna klarar av. Flera elever uttrycker dock att de inte upplever att lärarna har höga förväntningar på dem trots att många av eleverna skulle behöva utmaningar för att nå längre. Lärarnas förväntningar på eleverna visar sig även i planeringen av undervisningen. Lärarna berättar visserligen att de försöker möta eleverna utifrån individuella förutsättningar och flera lärare säger att de känner sina elever och deras förmågor och därför har möjlighet att alltid ge eleverna uppgifter som de klarar av. Rektorn berättar att de ofta tappar eleverna med möjlighet att nå längre men att de har skapat en särskild ämnesgrupp i engelska för de elever i en årskurs som behöver ytterligare stimulans.

Vid Skolinspektionens observationer blir det tydligt att elever med stödbehov ofta skiljs från ordinarie undervisningsgrupp för att undervisas utanför denna. Detta sker både genom att lärare låter elever självständigt bestämma om de ska lämna klassrummet för att arbeta i korridoren eller genom att elever med stödbehov plockas ut vid inledningen av lektionen för att undervisas på annan plats. Elevhälsan bekräftar i intervjun att de ofta arbetar med elevers stödbehov utanför den ordinarie undervisningsgruppen. Vidare berättar de att eleverna som sitter utanför klassrummen är elever som behöver ytterligare stöd eller som är ljudkänsliga.

Undervisningen genomförs till viss del så att eleverna ges möjlighet att vara delaktiga i sitt eget lärande

Granskningen visar att lärarna i viss utsträckning arbetar med att utveckla elevernas förmåga att ta ansvar för sitt eget lärande. Flera av Skolinspektionens lektionsobservationer visar att lärare till exempel arbetar med att ställa intresseväckande frågor samt låter eleverna använda olika metoder för att resonera och diskutera i klassrummet. Det blir också tydligt vid observationerna hur lärarna resonerar med eleverna om olika strategier för att komma fram till svar på uppgifter.

Granskningen visar vidare att lärarna till viss del ger eleverna inflytande över undervisningens innehåll och form. Lärarna berättar att de saknar ett gemensamt system eller uttalade direktiv kring hur de ska utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna. Flera lärare berättar dock att de låter eleverna utvärdera undervisningen, även om det sker olika ofta och i olika former beroende på lärare, något som överensstämmer med elevernas beskrivning. Rektorn berättar att skolan inte har något gemensamt system eller krav på att utvärdera undervisningen och att elevernas möjlighet att påverka undervisningen främst rör val av arbetssätt. Av resultatet på Skolinspektionens elevenkäter framkommer att eleverna är nöjdare än riksnittet av tillfrågade elever avseende det egna inflytandet över undervisningen och skolmiljön¹.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver, med utgångspunkt i slutsatser från analyser av resultat, följa upp och analysera undervisningens kvalitet avseende anpassning till elevers behov, förutsättningar och intressen och utifrån detta vidta åtgärder för att utveckla undervisningen.

Granskningen visar att undervisningen inte i tillräckligt är anpassad till elevernas behov, förutsättningar och intressen. Det framgår vidare att lärare låter elever i behov av stöd själva avgöra om de ska delta i undervisningen i klassrummet eller sätta sig i korridoren med hänvisning till att eleverna behöver avskärma sig. När det gäller elever i behov av ytterligare utmaningar i sin undervisning varierar det om och hur lärare tillgodoser elevernas behov.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att systematiskt följa upp och analysera hur undervisningen bedrivs och hur den påverkar elevernas lärande och studiemiljö. Rektorn behöver också se till att hen har förutsättningar för att återkoppla sina iakttagelser till berörda lärare och besluta om åtgärder. Detta så att eleverna får en

¹ Skolinspektionen 2022. Skolenkäten, resultat indexvärden – trygghet, våren 2022, Enkätresultaten finns på Skolverkets webbplats.

anpassning till sina behov, förutsättningar och intressen. Det betyder vidare att rektorn måste ta reda på vilken undervisning som genererar de resultat som skolan uppnår och hur den undervisningen kan behöva förändras. I arbetet med att följa upp, analysera och fatta beslut om åtgärder bör specialpedagogisk kompetens involveras. Som stöd för lärare att utveckla metoder för ovanstående bör rektorn styra att specialpedagogisk kompetens används av lärare och att kollegialt utbyte sker, så att framgångsrika arbetssätt och erfarenheter tas tillvara.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen, Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömning

Utbildningen präglas i flera delar av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att elevernas skolmiljö i stort präglas av trygghet och studiero men att det saknas ett systematiskt arbete med att följa upp, analysera och vidta åtgärder som omfattar hela skolan avseende både trygghet och studiero.

Skolan bedriver ett trygghetsarbete men de gemensamma och systematiska insatserna saknas

Granskingen visar att skolans trygghetsarbete fungerar för att skapa och upprätthålla trygghet för alla elever, men att systematiken och analysen i arbetet avstannat. Intervjuer, observationer och enkäter ger en samstämmig bild av att skolan upplevs som trygg av eleverna. Lärarna berättar att de arbetar med tryggheten för de egna eleverna och att de även bemannar skolgården under rasterna och att de av tradition följer lågstadieeleverna till de lektioner som hålls i den intilliggande högstadieskolans lokaler för att eleverna ska vara trygga. Samtidigt berättar lärarna att planerade rastaktiviteter inte blivit av och att trygghetsteamet inte längre bidrar med stöd och insatser för tryggheten på skolan då det inte hunnits med på grund av omorganisationen. Granskingen visar vidare att elevernas trygghet följs upp både genom en kommungemensam enkät och genom att frågan lyfts med eleverna i

samband med utvecklingssamtal. Den kommungemensamma enkäten följs upp av huvudmannen, som även presenterar resultaten för rektorn. Rektorn berättar att skolan i dagsläget saknar en samlad analys av trygghetsresultat, att hon anser att skolans trygghetsteam behöver göra en nystart och att en kurator nyligen anställts som kommer att arbeta med tryggheten.

Skolan saknar ett samlat arbete med att skapa studiero

Granskningen visar att skolan, trots avsaknad av ett gemensamt arbete med att skapa och upprätthålla studiero, erbjuder eleverna undervisning i en miljö där de kan utföra de uppgifter de förväntas göra. Under Skolinspektionens lektionsobservationer noteras att eleverna är koncentrerade på den uppgift de har att arbeta med, de har fokus på läraren under genomgångar och arbetar under tystnad eller lågmält när de ska fokusera på en uppgift. Samtidigt visar granskningen att det byggts upp en gemensam bild av att klassrummen inte erbjuder studiero. Intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn tydliggör att det är vanligt att elever lämnar klassrummet för att sitta i skolans gemensamma korridorer och arbeta. Även observationerna visar på elever som lämnar klassrummet för att arbeta i korridoren, detta utan att inspektörerna upplevt ljudnivån som störande och utan att lärarna uppmanat elever att sänka ljudnivån. Lärarna berättar att de har sina egna metoder för att skapa studiero och ger även exempel på arbetssätt för att skapa studiero. Lärarna berättar också att de har möjlighet att vända sig till rektorn eller elevhälsan och be om hjälp om de behöver stöttning med att skapa och upprätthålla studieron men att rektorn inte driver något specifikt arbete för att främja studieron. Rektorn berättar i intervjun att det saknas en systematisk uppföljning och analys av studieron på skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn, med utgångspunkt i uppföljning och analys av studiero, tillsammans med skolans personal vidtar åtgärder för ett samlat och förebyggande arbete för att skapa en skolmiljö som präglas av studiero.

Granskningen visar att skolan visserligen erbjuder eleverna en miljö där de kan utföra de uppgifter de förväntas göra men att skolan saknar ett gemensamt arbete med att skapa och upprätthålla studiero.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att se till att det finns ett samlat arbete på skolan för att skapa studiero. En förutsättning för arbetet är att studieron följs upp och att resultaten analyseras. För ett fungerande arbete är det även viktigt att lärarna får möjlighet att diskutera och komma överens om gemensamma strategier för att förebygga störningar, samt förhållningssätt till hur ordningsstörningar ska hanteras om de uppstår. Vidare bör rektorn tydliggöra mandat och ansvar för personalen i syfte att öka likvärdigheten på skolan. För att ytterligare höja kvaliteten på arbetet bör rektorn involvera eleverna i arbetet för att skapa studiero.

Exempelvis kan eleverna få komma med synpunkter på hur arbetsmiljön fungerar idag och vad som behöver förändras för att elever ska uppleva att de kan arbeta i klassrummet istället för att söka sig till korridorerna. Eleverna kan på så vis involveras i det förebyggande arbetet som skolan ska bedriva och vilka förhållningsregler som bör gälla i klassrummet. Studiero hör till de områden som är mest grundläggande för god undervisning och goda skolresultat och är också det område där eleverna själva har mycket stor makt att påverka.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att skolan saknar ett systematiskt arbete för att säkerställa rättssäkra och likvärdiga omdömen och betyg. Rektorn ger inte heller lärarna tillräckliga förutsättningar för att kvalitetssäkra bedömningar och betygsättning.

Rektorn analyserar inte lärarnas bedömning och betygsättning

Granskningen visar att rektorn inte följer upp och analyserar lärarnas bedömning och har därmed svårt att identifiera eventuella behov av åtgärder som behövs för att öka likvärdigheten i bedömningen. Av granskningen framkommer att rektorn främst

förlitar sig på att lärarna gör rätt bedömningar. Rektorn uppger i intervju att hon har följt upp lärarnas bedömning i den digitala plattformen men att resultaten inte granskats över tid och att hon inte uppmärksammat resultat som avviker i förhållande till förväntat utfall vare sig avseende ämnen eller lärare. Rektorn berättar även att hon inte planerat att göra någon analys av avvikelser mellan betyg och de nationella proven. Lärarna uppger i intervjun att de elever som riskerar att inte nå målen avhandlas vid klassavstämningsmöten och vid elevvårdsmöten men att rektorn inte är insatt i hur lärarna bedömer elever.

Lärarna saknar goda förutsättningar att kvalitetssäkra omdömen och betyg

Granskningen visar att lärarnas förutsättningar och metoder för att kvalitetssäkra omdömen och betyg inte är tillräckliga. Av granskningen framgår att lärarna visserligen har tid avsatt där samverkan kring bedömning kan göras, men att rektorn inte följer upp att lärarna sambedömer eller använder andra metoder för att säkerställa likvärdig bedömning. Enligt rektorn diskuterar lärarna på mellanstadiet bedömningsfrågor men det finns inte någon strukturerad diskussion initierad av rektor, utan det sker mera sporadiskt. Lärarna berättar att deras möjlighet till sambedömning varierar mellan årskurser och ämnen. Vissa lärare samverkar regelbundet inom ramen för trelärarskapet och andra lyfter endast enstaka frågor med kollegor då de inte ingår i ett trelärarskap. Lärarna berättar också att det saknas sambedömning med andra skolor.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar analysarbetet för att identifiera eventuella skillnader i omdömen och betyg mellan lärare, ämnen och årskurser och mellan omdömen, betyg och resultat från nationella prov samt för diskussioner med lärare utifrån en sådan analys för att skapa en större likvärdighet.

Granskningen visar att skolan inte har ett aktivt arbete med att säkerställa en likvärdig och rättssäker kunskapsbedömning och betygsättning. I rådande situation saknas ett systematiskt arbete helt, vilket är särskilt allvarligt med tanke på de konsekvenser oriktiga omdömen eller betyg kan medföra för elevers framtida studie- och yrkesval. Alla elever har rätt att bli bedömda på samma grunder oavsett vilken skola de gått i eller vilken lärare som gjort bedömningarna.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att systematiskt sammanställa och analysera omdömen och betyg, för att därefter leda lärarna i arbetet med att gemensamt diskutera och analysera skillnader i bedömning samt med att kalibrera sina omdömen och betyg så att lärarnas förmåga att ta ansvar för sin bedömning och betygsättning stärks. Huvudmannen kan här stödja rektorn genom att skapa förutsättningar till samarbete med andra skolor. En särskild uppföljning av utvecklingsområdet inom både skolans och huvudmannens systematiska kvalitetsarbete skulle kunna bidra till att understryka vikten av att utveckla arbetet och säkerställa elevernas rätt till att bli bedömda och betygsatta på likvärdiga och rättssäkra grunder.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Lena Westerman Annerborn.

Utredare Henrik Fredriksson har varit föredragande i ärendet.

I handläggningen av ärendet har även utredare Anna Cervell och Clara Kielmann medverkat.

Bilaga 1: Underlag

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 10 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med representanter för skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal kriterier. Dessa kriterier beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Heby skola F-6 är en grundskola med årskurserna 1-6. Huvudman för skolan är Heby kommun. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens besök 305 elever.

Skolinspektionen besökte skolenheten den 16-17 november 2022 och genomförde digitala intervjuer den 23 november 2022. Besöket och intervjuerna genomfördes av Henrik Fredriksson, Anna Cervell och Clara Kielmann.